

959. SUSTEREN 15,3 kmwww.wandelgidslimburg.comwww.wandelgidszuidlimburg.com

GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
15,35 km	3.20 uur	23 m	23 m

Tijdens deze gemakkelijke en grensoverschrijdende wandeling wandelt u eerst een mooi stuk door de weilanden en over voetpaadjes langs de Middeldgraaf en dan volgt u het wandelknopenennetwerk Smalste stukje van Nederland over rustige asfaltweggetjes naar Susteren. U volgt een avontuurlijk bospaadje en dan wandelt u een leuk stuk langs de Vloedgraaf. Dan steekt u de Duitse grens over en komt u bij het meest westelijke puntje van Duitsland. U wandelt over veldwegen naar het Duitse plaatje Schalbruch en via graspaden langs beekjes komt u weer bij de brasserie met mooi terras. Neem zelf proviand mee voor onderweg, er staan genoeg zitbanken. In de zomer kan er hoog gras staan, doe altijd een lange broek aan. Na regenval is het in het bos drassig.

Startadres: Brasserie Friends 'n Bites, Hommelweg 2, Susteren. Parkeer op de parkeerplaats van het park.

Wandelgids Limburg
www.wandelgidslimburg.com

959. SUSTEREN 15,3 km

1. Vanaf de parkeerplaats loopt u naar de uitgang van het vakantiepark en ga dan L over de asfaltweg. Na 500 m gaat u aan doorgaande weg L (Heidestraat). Na 100 m gaat u in Susteren-Heide bij wkp 30 R (26) over het pad met links de meanderende Middeldgraaf. Volg nu 1,3 km het pad langs de meanderende beek.

(De Middeldgraaf is als ontwateringsgreppel gegraven in de 13^e en 14^e eeuw toen de veenmoerassen werden ontgonnen. De beek begint bij Schalbruch en is in 1950 genormaliseerd. Sinds eind 2016 meandert de beek weer. Ze mondt in het buurtschap Ophoven (ten noorden van Dieteren) in de Geleenbeek uit).

Na circa 800 m gaat u bij mooie holle populier, klaphek, waar achter een zitbank staat, RD (pijl) verder over het pad langs de beek. *(U gaat dus niet door het klaphek).* Na 500 m bij volgend klaphek en wkp 26 verlaat u het pad langs de beek en steekt L (20/47) via burg de Middeldgraaf over. Meteen daarna aan de 3-sprong bij zitbank en het volgende wkp 26 gaat u RD (47) over de smalle fietsstraat, waar auto's te gast zijn, met rechts van u de bosrand. Volg nu 1,5 km deze weg RD. Na bijna 1 km gaat u aan de 3-sprong bij wkp 47 RD (46) over het betonnen fietspad gelegen in bos. Aan de Y-splitsing in Susteren/Heide gaat u R en u steekt via brug de tunnelweg over. Meteen daarna bij wkp 46 gaat u RD (33) over de asfaltweg, die bij speeltuin fietspad wordt. Aan de 3-sprong voorbij zitbanken en bij wkp 33 gaat u RD (44) over het fietspad. Negeer na circa 500 m, waar de doorgaande weg naar rechts buigt, zijweg links (Heerenstraat) en loop verder RD (43) over het fietspad.

(Hier ligt Koffiehuis het IJzerenbos, een leuke pauzeplek. De route volgend passeert u even verder rechts (huinrs 3-4) twee monumentale geschakelde voormalige dienstwoningen (1919) van de Nederlandse Spoorwegen).

2. Steek via de oversteekplaats de voorrangsweg over en ga R over het fietspad en steek de spoorwegovergang over. Vlak daarna gaat u aan de 4-sprong bij wkp 43 L (In de Mehre/13). Negeer

meteen zijweg links (Voorste Parallelweg). Aan de 3-sprong gaat u L (Waterbend) over de klinkerweg. Waar de klinkerweg bij huisnr. 2 naar rechts buigt, loopt u RD het (grind)pad omhoog langs de zitbank en afvalbak.

(Boven ziet u voor u de tweelingtorens van de Sint Amelberga basiliek).

Beneden aan de 3-sprong gaat u L het bruggetje over. Boven aan de 3-sprong bij zitbank gaat u L omlaag.

(Hier bij zitbank ziet u rechts de O. L. Vrouw Onbevleekt Ontvangen kerk in de wijk Mariaveld).

Na 20 m gaat u L over het graspad met rechts van u de hoge afrastering van appartementengebouw. Aan de T-splitsing voor de Roode Beek gaat u L. Steek meteen daarna R het bruggetje over en ga dan L over het graspad met links van u de 29 km lange Roode Beek, een zijbeek van de Geleenbeek. Negeer aan de bosrand zijpad rechts (Beekdal route).

(Hier ziet u links aan de overkant van de beek een kleine wijngaard).

Volg het graspad RD verder langs de Roode Beek.

3. Let op! Meteen voorbij rechts gelegen smal weiland van circa 20 m breedte *(dit is circa 50 m voor spoorlijn)*, gaat u R het begroeide paadje in met rechts van u de afrastering van dit smalle weiland. *(Soms staat hier het gras hoog).* Na 10 m buigt het pad naar links. 10 meter verder gaat u aan de 3-sprong in het bos R en volg nu circa 500 m het kronkelende bospaadje door het bos/natuurgebied genaamd 't Hout. Aan de asfaltweg gaat u L met rechts van u twee waterpompen in het waterwingebied 't Hout. Aan de 3-sprong bij schuilhut gaat u RD. Een eind verder steekt u via de brug de Vloedgraaf over.

(De Vloedgraaf, die stroomt tussen industriepark Sittard Noord en Oud Roosteren, is gegraven om de afwatering van het landbouwgebied te verbeteren en de Roode Beek en Geleenbeek te ontlasten).

Meteen daarna gaat u bij wkp 77 L (87) via het hekje over het brede bospad.

Via klaphek en trap loopt u onder het spoorwegviaduct door. Boven bij wkp 87 loopt u RD (88) over het graspad met links van u de Vloedgraaf.

4. Vlak vóór brug gaat u schuin R het graspad omhoog langs een zitbank. Steek boven via de brug de Vloedgraaf over volg RD het fietspad langs de doorgaande weg. *(Hier boven aan de doorgaande weg ziet u rechts woningen in Nieuwstadt).* Negeer zijweg rechts (Mouwweg). Negeer bij wkp 90 zijweg links (Krekelzankweg) en loop verder RD (47). Na 400 m steekt u bij wandelmarkeringspaal (pijl) de doorgaande weg over en loopt u bij infobord (“Ommetje Susteren”) RD over het pad, dat aan het eind twee haakse bochten maakt. Via bruggetje steekt u de Roode Beek *(hier grensbeek)* over en u komt bij het meest westelijke punt van Duitsland.

(Hier staan infoborden, zitbanken, een lange overdekte zitbank en zelfs een toilet. Het meest westelijke puntje (Westzipfel) van Duitsland punt ligt hier op het grondgebied van Isenbruch.

Via het doodlopende planken -voetpad langs de Roode Beek komt u bij het meest westelijk gelegen punt van Duitsland. Het huis rechts achter de hoge haag, villa Haus Groevenkamp, is dus het meest westelijke staand huis van alle circa 30 miljoen Duitse huizen.

Duitsland heeft op de vier uiterste punten van haar land markeringspunten geplaatst. Deze zogenaamde “Zipfel” zijn toeristische trekpleisters. De noordelijkste plek in Duitsland ligt bij List op het eiland Sylt, het oostelijke ligt in Görlitz en het zuidelijkste in Oberstdorf).

Steek de doorgaande weg over en ga R over het fietspad. Let op! Na circa 150 m gaat u bij links gelegen smalle bosstrook L via twee rioolpijpen over het paadje en volg dan het graspaadje met links van u de smalle bosstrook en rechts van u een akker. *(Het pad kan in de zomer flink begroeid zijn met o.a. brandnetels).* Na 200 m gaat u aan de 3-sprong RD over de veldweg. Aan de 3-sprong met asfaltweg gaat u RD verder over de veldweg. Negeer in bosrand bij zitbank bospaadje links. *(Na 50 m passeert u rechts een stenen veldkruis en 2*

zitbanken). Negeer bosweg rechts. Bij zitbank buigt de weg naar rechts.

5. Aan de kruising bij bord “Naturschutzgebiet” gaat u L (wit-rood) met rechts van u het natuurgebied Hohbruch. Aan de kruising gaat u R. Aan de 4-sprong in het dorpje Schalbruch gaat u bij zitbank en wegwijzer L (Schulstraße) richting Höngen/Havert.

(Van 23 april 1949 tot 31 juli 1963 viel de gemeente Selfkant en daarmee ook Schalbruch onder Nederlands bestuur).

Voorbij huisnr. 30 gaat u L over de grindweg. Voorbij bord “Naturschutzgebiet” volgt u RD het pad en u passeert rechts enkele grote veestallen van het moderne Milchviehbetrieb Familie Pelzer. Aan de half verharde weg gaat u L en u loopt weer door het natuurgebied Hohbruch. Aan de T-splitsing gaat u R over de veldweg. Aan de volgende T-splitsing gaat u L over het graspad met rechts van u een bosstrook waardoor de Middelsgraaf stroomt. Aan het eind van de bosstrook steekt u een waterstroompje over en loop dan RD over het graspad langs de Middelsgraaf. *(U loopt hier weer op Nederlands grondgebied).* Aan de asfaltweg steekt u R de stenen brug over en ga dan meteen L over het graspad verder langs de Middelsgraaf. Bij houten brug RD verder langs de beek. Bij de volgende stenen brug gaat u R over de smalle asfaltweg met even verder links van u vakantiepark Landgoed Hommelheide. Aan de T-splitsing bij wkp 7 gaat u L (5). Aan de 4-sprong gaat u L en u loopt bij twee pilaren/hek het bungalowpark Landgoed Hommelheide weer op.

Naar de brasserie met schitterend terras: Aan de T-splitsing voor fontein gaat u R en loop bij kinderboerderij en receptie RD langs de rood/witte slagbomen. Aan de 4-sprong bij fonteintje gaat u L. Negeer klinkerpad links. Aan de 3-sprong bij speeltuin gaat u RD. Na 30 m gaat u bij de parkeerplaats L en u komt bij brasserie Friends and Bites, de sponsor van deze wandeling, waar u binnen of op het mooi gelegen terras aan het water nog iets kunt eten of drinken

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, vervoelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.